

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Poetyka - liryka (Ćw. audytoryjne), PG_00141347						
Kierunek studiów	Filologia polska (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2025/2026		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	1		Liczba punktów ECTS		2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Filologii Polskiej -> Zakład Teorii Literatury i Krytyki Artystycznej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Katarzyna Warska				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		mgr Eliza Perkowska mgr Rafał Skowroński				
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		18.0	50
Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z podstawową terminologią opisu budowy dzieła literackiego, a także kształcenie kompetencji analitycznych przez umiejętność rozpoznania i nazwania zróżnicowanych (stylistycznych, wersyfikacyjnych, genologicznych, kompozycyjnych, komunikacyjnych) elementów tekstu literackiego. Tym samym wyposaża studenta w praktyczną zdolność analizy każdego tekstu literackiego, dostarcza narzędzi do literaturoznawczego opisu zarówno w wymiarze synchronicznym (poetyki opisowej), jak i diachronicznym (poetyki historycznej).						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FPL3_U06] Potrafi ocenić poziom swoich kompetencji oraz rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego w zakresie literaturoznawstwa.	Posiada umiejętność merytorycznego uzasadnienia swoich tez interpretacyjnych z wykorzystaniem poglądów innych autorów. Formułuje w mowie i piśmie tezy interpretacyjne oraz podstawowe problemy teoretyczne, wykorzystując właściwą terminologię.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FPL3_U03] Posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie literaturoznawstwa.	Umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności analityczno-interpretacyjne, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FPL3_U01] Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z zakresu literaturoznawstwa z wykorzystaniem źródeł mówionych i pisanych dostępnych we wszystkich mediach.	Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z wykorzystaniem źródeł mówionych i pisanych, szczególnie w zakresie problematyki teoretycznoliterackiej. Posiada zaawansowane umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie poetyki opisowej i historycznej.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FPL3_W01] Ma rozszerzoną wiedzę o miejscu i znaczeniu literatu-roznawstwa w systemie nauk oraz o jego specyfice przedmiotowej i metodologicznej.	Zna rozszerzoną terminologię filologiczną, szczególnie z zakresu podstaw estetyki, teorii literatury, poetyki, retoryki i genologii literaturoznawczej. Ma rozszerzoną wiedzę o znaczeniu zjawiska interpretacji dla filologii i jej udziału w kształtowaniu kultury. Ma rozszerzoną wiedzę o miejscu i znaczeniu teorii dzieła literackiego w systemie nauk filologicznych oraz o specyfice przedmiotowej i metodologicznej teorii dzieła literackiego.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FPL3_K01] Efektywnie organizuje swoją pracę na obszarze literaturoznawczym i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania.	Zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności z zakresu poetyki opisowej i historycznej, rozumie jej dynamiczny charakter, i w konsekwencji także potrzebę ciągłego dokształcania się w tych subdyscyplinach. Jest otwarty na nowe idee i gotów do przeformułowania swojego stanowiska oraz przewartościowania znanych sobie strategii badawczych. Samodzielnie podejmuje i inicjuje proste działania badawcze w zakresie analizy i interpretacji różnorodnych i różnogatunkowych utworów literackich. Ma pogłębioną świadomość znaczenia procesów interpretacji dla refleksji humanistycznej i kształtowania się więzi społecznych. Ma świadomość znaczenia dziedzictwa piśmienniczego regionu, kraju i Europy oraz własnej odpowiedzialności za jego zachowanie i twórczą interpretację na potrzeby współczesności.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FPL3_U05] Posiada językowe kompetencje wystarczające do przygotowania typowych prac pisemnych oraz wystąpień w języku polskim o różnej formie, celu, objętości i stylu, z wykorzystaniem podstawowych metodologii oraz źródeł.	Potrafi rozpoznawać zaawansowane problemy teoretyczne z zakresu poetyki opisowej i historycznej. Potrafi poprawnie posługiwać się zaawansowanymi pojęciami z zakresu teorii literatury, szczególnie w zakresie poetyki i jej działów, a także – podstaw teorii komunikacji literackiej i teorii interpretacji.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FPL3_W03] Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu teorii literatury.	Zna rozszerzoną zagadnienia dotyczące ontologii dzieła literackiego i procesów komunikacji literackiej. Zna i rozumie zaawansowane metody analizy i interpretacji literaturoznawczej. Ma orientację w powiązaniach poetyki z teorią i historią literatury, językoznawstwem, kulturoznawstwem i pozostałymi dyscyplinami nauk humanistycznych, a także naukami o sztuce, filozofią, historią, psychologią i socjologią.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
Treści przedmiotu	I. Komunikacja literacka (instancje nadawcze i odbiorcze w dziele literackim; komunikacyjny charakter dzieła literackiego; pojęcie ironii; rodzaje liryki ze względu na podmiot). II. Tematyka i topika (pojęcia motywu; toposu i topiki; wątku; tematu; słów-kluczy; symbolu i alegorii). III. Stylistyka (pojęcie stylu; uporządkowanie naddane wypowiedzi literackiej; środki stylistyczne: leksykalne, składniowe, semantyczne; metafora i jej odmiany; zjawisko stylizacji, jej odmian oraz intertekstualności; epickie formy językowo-stylistyczne). IV. Wersologia (podstawowe terminy związane z wierszem; podstawy polskich systemów wersyfikacyjnych; wiersz wolny; strofika; rymy; inne środki brzmieniowej organizacji wypowiedzi literackiej). V. Genologia (problematyka podziału na rodzaje i gatunki literackie; pojęcie konwencji; podstawowe gatunki literackie; sytuacja gatunku w perspektywie poetyki historycznej i współczesnie pojęcia gatunków hybrydycznych, pogranicznych itp.). VI. Analiza i interpretacja dzieła literackiego podstawowe zagadnienia.		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Podstawowe kompetencje czytelnicze i znajomość podstawowej terminologii związanej z analizą dzieła literackiego w zakresie obowiązywania programu szkoły średniej. W wyjątkowych przypadkach prowadzący ćwiczenia może odstąpić od tej zasady.		

Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Pisemne kolokwium z zagadnień omawianych podczas zajęć i wskazanych do opracowania przez prowadzącego	51.0%	60.0%
	Czynny udział w ćwiczeniach, systematyczne przygotowywanie w formie ustnej i/lub pisemnej zagadnień wskazanych przez prowadzącego	80.0%	40.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Prowadzący zastrzega sobie prawo do zmiany listy lektur. A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu): A.1. Wykorzystywana podczas zajęć: Podręczniki i słowniki: 1. Głowiński M., Okopień-Sławińska A., Sławiński J., <i>Zarys teorii literatury</i>, Warszawa 1962 lub wyd. nast. 2. Miodońska-Brookes E., Kulawik A., Tataro M., <i>Zarys poetyki</i>, Warszawa 1980 lub wyd. nast. 3. Głowiński M. et al., <i>Słownik terminów literackich</i>, Wrocław 1998 lub in. wyd. Materiały do ćwiczeń z poetyki i analizy dzieła literackiego: 1. <i>Poetyka</i>, t. 1, red. D. Ulicka, Warszawa 1999. 2. <i>Poetyka</i>, t. 2, red. D. Ulicka, Warszawa 2000. 3. <i>Poetyka (Genologia. Interpretacje)</i>, t. 3, red. D. Ulicka, Warszawa 1997. 4. <i>Ćwiczenia z poetyki</i>, red. A. Gajewska, T. Mizerkiewicz, Warszawa 2006. 5. <i>Kompozycja i genologia. Ćwiczenia z poetyki</i>, red. A. Gajewska, Poznań 2009. Teksty teoretyczne: 1. Bachtin M., <i>Epos a powieść</i>, tłum. J. Baluch, Pamiętnik Literacki 1970, z. 3; lub [w:] <i>Studia z teorii literatury. Archiwum przekładów Pamiętnika Literackiego</i>, t. I, pod red. M. Głowińskiego i H. Markiewicza, Wrocław 1977. 2. Curtius E.R., <i>Topika</i>, Pamiętnik Literacki 1972, z. 1; lub [w:] <i>Studia z teorii literatury. Archiwum przekładów Pamiętnika Literackiego</i>, seria I, red. M. Głowiński, H. Markiewicz, Wrocław 1977; lub [w:] idem, <i>Literatura europejska i łacińskie średniowiecze</i>, tłum. i oprac. A. Borowski, Kraków 1997 (rozdz. V).
------------------------------	--------------------------------	---

3. Głowiński M., *Salunek literacki i problemy poetyki historycznej*, [w:] A. Kulawika, M. Tatary, Warszawa 1983; lub [w:] *Problemy teorii literatury*, Wrocław 1976.

4. Głowiński M., *Od dokumentu do wyznania: o powieści w pierwszej osobie*, [w:] idem, *Prace wybrane*, t. I: *Powieść młodopolska. Studium z poetyki historycznej*, Kraków 1997; lub [w:] idem, *Powieść młodopolska. Studium z poetyki historycznej*, Wrocław 1969.

5. Głowiński M., *O stylizacji*, [w:] *Stylistyka polska. Wybór tekstów*, Warszawa 1973; lub [w:] idem, *Prace wybrane*, t. V: *Intertekstualność, groteska, parabola. Szkice ogólne i interpretacje*, Kraków 2000.

6. Głowiński M., *Wirtualny odbiorca w strukturze utworu poetyckiego*, [w:] idem, *Style odbioru. Szkice o komunikacji literackiej*, Kraków 1977; lub [w:] idem, *Studia z teorii i historii literatury*, Wrocław 1967; lub [w:] idem, *Prace wybrane*, t. III: *Dzieło wobec odbiorcy. Szkice z komunikacji literackiej*, Kraków 1998; lub [w:] *Wybór materiałów źródłowych z teorii literatury*, wyb. M. Czermińska i A. Martuszevska, Gdańsk 1983; lub [w:]

Poetyka. Wybór materiałów, pod red. A. Kubale i E. Nawrockiej, Gdańsk 1997.

7. Markiewicz H., *Wymiary dzieła literackiego*, Kraków 1996 (wybrane rozdziały).

8. Okopień-Sławińska A., *Metafora bez granic*, [w:] eadem, *Semantyka wypowiedzi poetyckiej. Preliminaria*, Wrocław 1975; lub *Teksty Drugie* 1980, nr 6; lub [w:] *Problemy teorii literatury*, seria III, wyb. H. Markiewicz, Wrocław 1988; lub [w:] *Poetyka. Wybór materiałów*, pod red. A. Kubale i E. Nawrockiej, Gdańsk 1997.

9. Sławiński J., *O kategorii podmiotu lirycznego*, [w:] idem, *Dzieło. Język. Tradycja*, Kraków 1998 [pierwsze wydanie Warszawa 1974]; lub [w:] *Wiersz i poezja*, pod red. J. Trzynadlowskiego, Wrocław 1966.

10. Sławiński J., *O problemach sztuki interpretacji*, idem, *Dzieło. Język. Tradycja*, Kraków 1998 [pierwsze wydanie Warszawa 1974].

11. Sławiński J., *Przestrzeń w literaturze: elementarne rozróżnienia i wstępne oczywistości*, [w:] *Przestrzeń i literatura*, red. M. Głowiński i A. Okopień-Sławińska, Wrocław 1978.

12. Ziomek J., *Retoryka elokucyjna: figury słów*, [w:] idem, *Retoryka opisowa*, Wrocław 2000.

A.2. Studiowana samodzielnie przez studenta:

Podręczniki:

1. Chrząstowska B., Wyślouch S., *Poetyka stosowana*, wyd. 3, Warszawa 2000.

2. Piotrowska D., *Poetyka. Przewodnik po świecie tekstów*, Kraków 2011.

3. Kulawik A., *Poetyka. Wstęp do teorii dzieła literackiego*, Warszawa 1990 lub wyd. nast.

Zalecane słowniki, encyklopedie, wybory:

1. Barańczak S., *Pomyślane przepaście. Osiem interpretacji*, Katowice 1995.

2. *Genologia polska. Gatunek w literaturze współczesnej*, red. R. Cudak, Warszawa 2009 (wybrane artykuły dotyczące gatunków lirycznych).

3. *Kanonada. Interpretacje wierszy polskich (1939-1989)*, red. A. Nawarecki, D. Pawelec, Katowice 1999.

4. *Liryka polska. Interpretacje*, pod red. J. Prokopa i J. Sławińskiego, Kraków 1971 lub wyd. nast. (wybrane artykuły).

5. *Nowela, opowiadanie, gawęda: interpretacje małych form narracyjnych*, pod red. K. Bartoszyńskiego, M. Jasińskiej-Wojtkowskiej, S. Sawickiego, Warszawa 1974 lub wyd. późniejsze (wybrane artykuły).

6. Nowosielski K., *Czytać i pytać. Analizy i interpretacje dwudziestowiecznej poezji polskiej*, Gdańsk 2009.

7. *Słownik rodzajów i gatunków literackich*, red. G. Gazda, S. Tynecka-Makowska, Kraków 2006.

8. *Sztuka interpretacji: poezja polska XX i XXI wieku*, red. G.B. Tomaszewska, D. Szczukowski, Gdańsk 2014.

Uzupełniająca lista lektur	B. Literatura uzupełniająca: Zalecane teksty teoretyczne i podręczniki: 1. Abramowska J., <i>Rehabilitacja alegorii</i>, [w:] <i>Alegoria</i>, red. eadem, Gdańsk 2003. 2. Abramowska J., <i>Topos i niektóre miejsca wspólne badań literackich</i>, [w:] eadem, <i>Powtórzenia i wybory</i>, Poznań 1995; lub [w:] <i>Problemy teorii literatury</i>, seria III: <i>Prace z lat 1975-1984</i>, wyb. H. Markiewicz, Wrocław 1988; lub [w:] <i>Poetyka. Wybór materiałów</i>, pod red. A. Kubale i E. Nawrockiej, Gdańsk 1997; lub <i>Pamiętnik Literacki</i> 1982, z. 12. 3. Arystoteles, <i>Poetyka</i>, przekł. i oprac. H. Podbielski, Wrocław 1983 (BN II 209). 4. Black M., <i>Metafora</i>, przeł. J. Japala, <i>Pamiętnik Literacki</i> R. LXII, 1971, z. 3; lub [w:] <i>Studia z teorii literatury. Archiwum przekładów Pamiętnika Literackiego</i>, s. I, red. M. Głowiński i H. Markiewicz, Wrocław 1977. 5. Booth W.C., <i>Rodzaje narracji</i>, przeł. J. Sieradzki, <i>Pamiętnik Literacki</i> 1971, z. 1. 6. Czermińska M., <i>Autobiograficzny trójkąt: świadectwo, wyznanie i wyzwanie</i>, [w:] eadem, <i>Autobiograficzny trójkąt. Świadectwo, wyznanie i wyzwanie</i>, Kraków 2000. 7. Dłuska M., <i>Wiersz</i>, [w:] <i>Poetyka. Wybór materiałów</i>, pod red. A. Kubale i E. Nawrockiej, Gdańsk 1997. 8. Głowiński M., <i>Cztery typy fikcji narracyjnej</i>, [w:] <i>Teoretycznoliterackie tematy i problemy</i>, red. J. Sławiński, Wrocław 1986; lub [w:] idem, <i>Poetyka i okolice</i>, Warszawa 1992; lub [w:] idem, <i>Dzieło wobec odbiorcy</i>, Kraków 1998. 9. Głowiński M., <i>Ironia jako akt komunikacyjny</i>, [w:] <i>Ironia</i>, pod red. idem, Gdańsk 2002. 10. Humphrey R., <i>Strumień świadomości techniki</i>, przeł. S. Amsterdamski, <i>Pamiętnik Literacki</i> 1970, z. 4; lub [w:] <i>Studia z teorii literatury. Archiwum przekładów Pamiętnika Literackiego</i>, t. I, pod red. M. Głowińskiego i H. Markiewicza, Wrocław 1977. 11. Jakobson R., <i>Poetyka w świetle językoznawstwa</i>, [w:] <i>Poetyka. Wybór materiałów</i>, pod red. A. Kubale i E. Nawrockiej, Gdańsk 1997; lub <i>Pamiętnik Literacki</i> 1960, z. 2; lub [w:] <i>Współczesna teoria badań literackich za granicą</i>, t. II, Kraków 1976. 12. Łotman J., <i>Zagadnienia przestrzeni artystycznej w prozie Gogola</i>, [w:] <i>Semiotyka kultury</i>, wyb. i oprac. E. Janus, M.R. Mayenowa, Warszawa 1975; lub [w:] <i>Poetyka. Wybór materiałów</i>, pod red. A. Kubale i E. Nawrockiej, Gdańsk 1997. 13. <i>Poetyka. Zarys encyklopedyczny</i> (tomy: <i>Sylabizm, Sylabotonizm, Tonizm, Strofika, Rytmika, Instrumentacja dźwiękowa, Rym</i>), red. M.R. Mayenowa (następnie L. Pszczółowska), Wrocław 1957-1979.
----------------------------	---

		14. Przepł W., <i>Morfologia bajki</i>, przeł. S. Balbus, Pamiętnik Literacki 1969. 15. Sławiński J., <i>O opisie</i>, [w:] <i>Studia o narracji</i>, Wrocław 1982; lub [w:] <i>Problemy teorii literatury</i>, s. 3, wyb. H. Markiewicz, Wrocław 1988; lub [w:] idem, <i>Próby teoretycznoliterackie</i>, Kraków 2000. 16. Stanzel F., <i>Sytuacja narracyjna i epicki czas przeszły</i>, przeł. R. Handke, Pamiętnik Literacki 1970, R. 51, z. 4; lub [w:] <i>Studia z teorii literatury. Archiwum przekładów Pamiętnika Literackiego</i>, t. I, pod red. M. Głowińskiego i H. Markiewicza, Wrocław 1977. 17. Urbańska D., <i>Wiersz wolny. Próba charakterystyki systemowej</i>, Warszawa 1995. 18. Wyka K., <i>Czas powieściowy</i>, [w:] idem, <i>O potrzebie historii literatury</i>, Warszawa 1969; lub [w:] <i>Poetyka. Wybór materiałów</i>, red. A. Kubale i E. Nawrocka, Gdańsk 1997. 18. Wyka K., <i>Słowa-klucze</i>, [w:] idem, <i>O potrzebie historii literatury</i>, Warszawa 1969; lub [w:] <i>Stylistyka polska. Wybór tekstów</i>, red. E. Miodońska-Brookes et al., Warszawa 1973; lub [w:] <i>Poetyka. Wybór materiałów</i>, pod red. A. Kubale i E. Nawrockiej, Gdańsk 1997.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.